

секторі газовидобутку з фіскального на стимулювальний. Збільшення рівня газовидобутку дасть змогу знизити імпорт енергоресурсу, створити нові робочі місця, підвищити рівень дохідної частини держбюджету і, як наслідок, забезпечити належний рівень енергетичної безпеки держави. В умовах надзвичайно гострого дефіциту валютних ресурсів, які йдуть на оплату імпортних поставок, це повинно стати одним із пріоритетних завдань українського уряду.

Бібліографія

1. Закон України «Про функціонування паливно-енергетичного комплексу в особливий період»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/307-16>

2. Про концепцію діяльності органів виконавчої влади у забезпеченні енергетичної безпеки України. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 січня 1998 р. – №48. – С. 71.

3. Суходоля О. М. Енергоефективність економіки у контексті національної безпеки: методологія дослідження та механізми реалізації: моногр. / О. М. Суходоля. – К. : НАДУ, 2006. – 400 с.

Аліна ІЛЕЧКО

студентка спеціальності «Менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри

менеджменту та публічного управління Сковчиляс С.М.)

Тернопільський національний економічний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Енергетична безпека є важливою складовою економіки та національної безпеки України. Її умови залежать від ефективності цілеспрямованої політики захисту національних інтересів у галузі енергетики та суміжних галузей. Відповідно до цієї політики та визначення поняття енергетичної безпеки в Україні важливо забезпечити економічну і демографічну цілісність та надійність економіки, зменшити залежність від енергії та посилити міжнародне енергетичне співробітництво з метою забезпечення екологічної прийнятності

виробництва енергії, уникати соціальних конфліктів, пов'язаних з діяльністю енергетичного сектора.

Актуальність даної Концепції пояснюється підвищенням негативного спрямування світових поглядів щодо сталого постачання енергетичних носіїв та питання, які стосуються збереження навколишнього середовища та зміною клімату, видозміною геополітичних поглядів та довготермінових цілей країн-сусідів України, а також підвищенням класичних енергетичних проблем, так і тих, які виникли у ХХ ст.

Загальний рівень енергетичної безпеки в даний час багато в чому залежить від недосконалого визначення внутрішньої політики, зокрема, для забезпечення енергетичних потреб економіки і населення, його надійність, безпеку, економічність, прозорість, відносини, і інші енергетичні потреби[1].

Основними завданнями в цьому напрямку має бути:

- залучення інвестицій в енергетичний сектор і енергоефективності проектів;
- впровадження реформ енергетичного ринку;
- державне управління та управління за рахунок впровадження поліпшеної прозорості та чітких правил;
- підвищення відповідальності за створення сприятливого середовища, дотримання законодавчих та нормативних актів.

Ефективність політики енергоефективності залежить, в першу чергу, від наявності економічної привабливості впровадження заходів з енергоефективності, яка визначається рівнем цін і тарифів на енергію та енергоносії. Наявні тенденції на світовому ринку енергії та енергоносіїв створюють ризики в частині економічної ефективності впровадження заходів з енергоефективності. Об'єктами енергетичної безпеки, які розглядаються в дійсній Концепції, є людина, економіка, суспільство, держава, країна взагалі. Головними суб'єктами енергетичної безпеки є:

- органи вищої державної влади;
- керівництво паливно-енергетичного комплексу;
- керівництво галузей і підприємств постачальників та споживачів паливно-енергетичних ресурсів;
- окремі громадяни – споживачі палива та енергії;
- громадські організації.

Пріоритетними напрямками політики збільшення рівня надійності та ефективності енергозабезпечення економіки і населення є: [2]

- створення сприятливих умов для оновлення основних засобів енергетики;

- створення ефективного ринку енергетичної інфраструктури;

- підвищення рівня саморегулювання в цілях забезпечення конкуренції, прозорості, своєчасності виплат;

- поліпшення національної системи регулювання енергетичного ринку, зокрема погашення заборгованості за спожиті ресурси; надання відстрочення сплати податкових зобов'язань; підвищення цін та тарифів на розподіл та постачання підприємств із газопостачання;

- створення стабільних, передбачуваних і прозорих умов для залучення інвестицій через шляхи вдосконалення законодавства відповідно до міжнародних стандартів в області ефективності енергетичної галузі;

- забезпечення реалізації національних інтересів в приватизації енергетичних об'єктів;

- створення національних регулюючих механізмів для контролю і заохочення всіх секторів економіки до ефективного використання енергетичних ресурсів;

- встановлення ринкових правил ціноутворення, пільгових кредитів, енергетичного аудиту, національного моніторингу показників енергоефективності;

- розробка і впровадження скоординованої політики науково-технологічного розвитку в енергетичному секторі;

- створення бази даних енергетичної статистики;

- формування енергетичного балансу країни, його моніторинг ефективності: точні статистичні дані енергії і прогноз енергії на основі ефективної енергетичної політики.

Реалізація Концепції має забезпечити істотне підвищення ефективності державної політики у сфері енергетичної безпеки, сприяння закріпленню позиції України в європейській системі енергетичної безпеки, зниженню рівня її енергетичної залежності, підвищенню рівня надійності, ефективності та безпеки енергопостачання економіки і населення, зменшення ризиків технічних аварій на об'єктах енергетики і забруднення навколишнього середовища та зниження ризиків порушення соціальної стабільності в країні.

Бібліографія

1. Продан Ю.В., Стогнія Б.С.. Енергетична безпека України: оцінка та напрямки забезпечення / Ю. В. Продан, Б. С. Стогній; НАН України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. інститут". – Київ, 2008. – 400 с.

2. Микитенко В. На чому базується енергетична безпека держави / В. Микитенко // Вісник Національної академії наук України. - 2005. - № 3. - С. 41-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2005_3_7.

Степан КАРАБАНИК

аспірант кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

Усі необхідні для виробництва товарів або послуг матеріальні, трудові й інші ресурси відображаються в активі балансу підприємства. Згідно П(С)БО 2 Активи – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до одержання економічних вигід у майбутньому. Відповідно можна зробити висновок, що витрати – це активи підприємства, які в майбутньому приведуть до одержання доходу. Застосовуючи в процесі господарської діяльності підприємства термін видатки, мова йде про складові пасиву підприємства, що й показує відмінності між категоріями «витрати» і «видатки» (рис. 1).

Кожне підприємство повинне націлювати свою діяльність на збільшення активу, і на зменшення витрат. Збільшення активу значить збільшення витрат на ресурси, від швидкості оборотності яких залежить ріст доходу підприємства. У пасиві відображається кількість зобов'язань підприємства, погашення яких приводить до зменшення власних ресурсів. Витрати без якої-небудь компенсації – це втрати. Якщо компенсація витрат нижче рівня самих витрат, то різниця – це збитки.

Відзначимо ще одну важливу властивість витрат: витрати не залучені в виробництво й не списані на конкретну продукцію, перетворюються в запаси сировини, матеріалів і т.д., запаси в незавершеному виробництві, запаси готової продукції й т.п. Із цього випливає, що витрати є запасомісткими, і відносяться до активів